

ע"פ 3877/16 - פאדי ג'באלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3877/16

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: פאדי ג'באלי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 4.4.2016 בת"פ 4222-09-15 שניתן על ידי כבוד
השופטת מ' ברנט

תאריך הישיבה: א' בחשון התשע"ז (2.11.2016)

בשם המערער: עו"ד נאשף דרויש

בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון
בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת מ' ברנט) מיום 4.4.2016 בת"פ 4222-09-15 אשר גזר על המערער 34 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר מותנה וכן קנס בסך 7,500 ש"ח או 45 ימי מאסר.

רקע עובדתי וגזר דינו של בית המשפט המחוזי

1. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה המערער במסגרת הסדר טיעון, התגלע סכסוך בין קרוב משפחה של המערער, איברהים ג'באלי (להלן: איברהים) ובין יונס חאג' יחיא (להלן: יונס) והשניים קבעו להיפגש בעיר טיבה ביום 28.8.2015 לשם יישוב הסכסוך. באותו יום סמוך לשעה 21:40 נסע המערער ברכבו למקום המפגש יחד עם קרוב משפחתו ר'ג' (להלן: הקטין) כשהוא נושא עמו ברכב אקדח טעון במחסנית שהכילה 14 כדורים. האקדח מסוג "גלוק" נגנב חודשים אחדים קודם לכן בהתפרצות לדירה בהוד השרון. כשהגיע למקום המפגש, עצר המערער מאחורי הרכב שבו ישבו איברהים, יונס ואדם נוסף. הוא החביא את האקדח במכנסיו והתקרב יחד עם הקטין אל הרכב. באותו שלב הגיעו למקום שוטרים שהורו למערער ולקטין להרים ידיים, אך המערער כרע לכיוון הרצפה והשליך את האקדח מאחורי גבו. בגין מעשים אלו הורשע המערער בעקבות הסדר טיעון, כאמור, בעבירה של נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בהסדר הטיעון הוסכם עוד כי ההליך בעניינו של הקטין יופרד ויועבר לבית המשפט לנוער בפתח-תקוה. כמו כן הוסכם כי תוגש חוות דעת סטטיסטית מטעם משטרת ישראל הנוגעת לתופעת האמל"ח הבלתי-חוקיים והשפעתה על הפשיעה החמורה ואירועי האלימות במחוז המרכז בשנים האחרונות. זאת, מבלי שהדבר ייחשב מצד המערער כהסכמה לתוכן חוות-הדעת.

2. בגזר דינו מיום 4.4.2016 עמד בית המשפט קמא על החומרה היתרה הטמונה בעבירות נשק ועל המגמה להחמיר בעונשם של המבצעים עבירות אלה, בין היתר, בשל הסיכון הנשקף מהן לשלום הציבור וביטחוננו. בהינתן הערך החברתי המוגן, הפגיעה בו בנסיבות העניין ורמת הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל. אשר לחוות הדעת שהגישה המשטרה, קבע בית המשפט כי מדובר בחוות דעת כללית וכי הנתונים המופיעים בה אינם מצדיקים החמרה בקביעת מתחם העונש ההולם במקרה דנן. בקביעת עונשו של המערער, ציין בית המשפט כי מדובר אמנם בנאשם צעיר (בן 25) אך עברו הפלילי מכביד וכולל ארבע הרשעות קודמות ובהן שוד מזוין, סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה ועבירות רכוש, אשר בגינן ריצה שלושה מאסרים, האחרון שבהם בן 54 חודשים. עוד נתן בית המשפט קמא את הדעת לכך שהמערער השתחרר ממאסרו האחרון ביום 2.7.2015 וביצע את העבירה שבה הורשע בתוך פחות מחודשיים מיום שחרורו. בית המשפט ציין בהקשר זה כי העבירה בוצעה על רקע רצונו של המערער ליישב סכסוך בין אחרים והשימוש בנשק נמנע הודות להתערבות המשטרה. מנגד, ציין בית המשפט כי יש לזקוף לזכותו של המערער את הודאתו ואת לקיחת האחריות בנוגע למיחוס לו וכן את החיסכון בזמן שיפוטי. מטעמים אלו כולם גזר בית המשפט קמא על המערער את העונשים המפורטים לעיל.

מכאן הערעור שבפנינו.

תמצית טענות הצדדים

3. המערער טוען כי מתחם העונש שקבע בית המשפט המחוזי חמור במיוחד ואינו משקף את מדיניות הענישה

הנוהגת בעבירות של נשיאת נשק בהדגישו כי כתב האישום המתוקן אינו מייחס לו כל כוונה להשתמש באקדח או תכנון מוקדם של ביצוע העבירה, ולגישתו מדובר במתחם עונש מפלה הנובע מהשתייכותו המגזרית. עוד טוען המערער כי הערך המוגן שנפגע מעבירת נשיאת נשק שלא כדין הוא הזכות הנתונה למדינה לפקח על אחזקה ונשיאה של נשקים ולא פגיעה בשלום הציבור וביטחונו. על כן, לשיטת המערער מתחם עונש ההולם בענייננו נע בין 6 חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל ובהתאם יש להפחית לטענתו את העונש שנגזר עליו ולמקמו ברף התחתון של המתחם שהציע, בין 10 ל-14 חודשי מאסר בפועל. זאת, בין היתר, בשל נסיבות חייו הקשות, תמיכתו במשפחתו ובאמו החולה והעובדה שהקים משפחה והחל לעבוד מאז שהשתחרר מן המאסר הקודם.

4. המדינה מצדה סומכת ידיה על פסק-דינו של בית המשפט קמא וטוענת כי העונש שנגזר על המערער הוא ראוי ואין להתערב בו.

דין והכרעה

5. דין הערעור להידחות.

עיקר טענות המערער מופנות נגד מתחם העונש ההולם שנקבע בענייניו, אשר לשיטתו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת. כפי שנפסק לא אחת "אין זהות בין מתחם העונש ההולם ובין מדיניות הענישה הנוהגת והובהר כי מתחם העונש ההולם מגלם 'הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים' וכי מדיניות הענישה בעבירה הנתונה היא רק אחד מאותם שיקולים" (ע"פ 322/16 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (9.10.2016); ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (5.6.2013)). עוד נפסק כי קביעת מתחם העונש ההולם איננה עניין אריתמטי וכי לבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות שאין להתערב בו בייחוד אם העונש שנגזר בסופו של יום אינו חורג מן הראוי וההולם.

6. בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות בנשק ובכללן העבירה של החזקת נשק או נשיאתו שלא כדין. עבירות אלה מקימות סיכון חמור לשלום הציבור וביטחונו ומחייבות "ליתן ביטוי עונשי הולם ומרתיע באמצעות הרחקת מבצע העבירה מן החברה לתקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל" (ע"פ 5120/11 שתיווי נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (18.12.2011); ע"פ 4329/10 פלוני נ' מדינת ישראל (25.10.2010)). עוד נפסק כי חומרתן של העבירות בנשק אינה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל, כי אם בפוטנציאל הנזק הנובע מאותן עבירות (ע"פ 116/13 וקנין נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 (31.7.2013)).

בענייננו, נסע המערער אל מקום המפגש שנקבע ליישוב הסכסוך כשהוא חמוש באקדח הטעון ב-14 כדורים, התייצב יחד עם הקטין לצד הרכב שבו ישבו הצדדים הניצים ואין לדעת כיצד היו הדברים מתפתחים אלמלא התערבה המשטרה באותו השלב בנעשה. המעט שניתן לומר על התנהלותו של המערער עד אותו שלב הוא כי היה בה כדי ללמד על פוטנציאל של הנזק. פוטנציאל זה היה כרוך ושלוב בעבירה שאותה ביצע ובנסיבות ביצועה, וזאת גם אם אין לייחס לו הכנה וכוונה מראש לפגוע. עברו הפלילי המכביד של המערער, בין היתר, בעבירות אלימות אך מעצים את המסקנה כי מדובר בפוטנציאל נזק שאיננו תיאורטי כלל וכלל ועמד על כך השופט א' א' לוי באחת הפרשות בציינו:

"ההיגיון מחייב כי מי שכוונותיו טובות והנשק דרוש לו למטרות כשרות ומותרות על פי דין, יטרח ויצטייד ברישיון מהרשות המוסמכת. ולהיפך, מקום שאדם נמצא מחזיק בנשק כשהוא טעון במחסנית ובתחמושת וללא רישיון, מותר להניח לחובתו כי הוא עושה זאת למטרות לא כשרות, במיוחד כאשר הוא אינו מציע לכך הסבר אשר יניח את דעתו של בית המשפט. חשד זה חמור שבעתיים, מקום שהמחזיק בנשק הנו בעל הרשעות קודמות, חלקן לא פשוטות כלל..." (ע"פ 761/07 מדינת ישראל נ' אדרי (22.2.2007)).

ויפים הדברים לענייננו.

7. אכן, העונש שנגזר על המערער במקרה דנן אינו מן הקלים, אך הוא אינו חורג באופן מהותי ממדיניות הענישה הנהגת והראויה (ראו והשוו: ע"פ 9373/10 ותד נ' מדינת ישראל (14.9.2011); ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל, בפסקאות 11-12 (17.6.2014)). כפי שציין בית המשפט המחוזי, על אף גילו הצעיר למערער עבר פלילי מכביד ביותר ואת העבירה שעליה הוא נותן את הדין בהליך דנן, ביצע שבועות ספורים בלבד לאחר שסיים לרצות עונש מאסר בן 54 חודשים. בנסיבות אלה, יש קושי רב לקבל את טענת המערער כי השתקם לאחר שחרורו מהמאסר האחרון.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ט"ז בחשון התשע"ז (17.11.2016).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
